

Jul på Nordbornholm

Uddeles til ca. 2000 husstande

Udgivet og trykt af Gornitzka, Allinge

JULEN

FREDAG DEN 9. DECEMBER

1949

Det er jo nok for meget sagt, at vi nu om stunder i vor så højt oplyste og „civiliserede“ tidsalder ikke forbereder os på at holde jul. Navnlig på landet er der en del at tage vare på med slagtning, bagning etc., men i byerne er der ikke rigtig mere tid. Nogle steder bages der vel endnu; men hvor mange køber ikke hvedebrødet og kagerne færdige, og slagtning og nedsaltning er der ikke noget af. De fleste julegaver købes — hvem har stunder at lave noget

Efter en julealmanak fra 1399. At december er blevet karakteriseret ved en bagerovn, viser hvor vigtig julebagningen var dengang

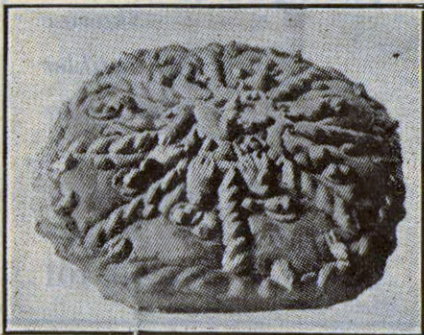

selv! Nogle nødvendige julekort, hvis udfærdigelse hviler på en som en mare, afgår i sidste øjeblik. Juletræet pyntes med en år for år voksende rutine (nogle bruger endog elektriske julelys!), og julemorgen ses allerede et stort antal „brugte“ træer hensat i gården til bortkørsel af skraldemanden.

Måske har familien været i kirke juleaften, inden der spistes risengrød og gåsesteg — muligvis har den dog ikke „haft tid“. Julemorgen er man træt, sover længe, skal måske både til frokost og middag, hvad der kan være anstrengende nok. 2. juledag er der jo heldigvis atter teaterforestillinger og biograf, og så er den jul gået. — Man synes, at det højtryk, hvorunder alt i det meste af december har skullet ekspederes, er udløst på en noget flov måde — gassen er ligesom gået for hurtigt af ballonen. Man griber sig uvilkarligt i at kaste et blik tilbage til længst forsvundne dage, da der hverken var elektricitet, radio, biler eller fly; men naive mennesker med fantasi og overtro, men også med tid til at holde jul, så det ikke blev en forjaget fest på 2½ dag, men en strålende række festdøgn, der varede til Hellig tre Konger, ja, endog udstræktes til 13. januar.

Hvad gjorde da vore forfædre? Ja, de gjorde så meget, at her kun kan nævnes en brøkdæl, kun bibringes et indtryk.

Juleaften blev fejret her i landet længe før kristendommens indførelse. En af de ældste beretninger, man kender om denne fest, stammer fra det 6. århundrede. „Forfatteren“, Procopius, der havde kæmpet sammen med nordboerne i Italien, fortæller om „øen Thule“ i det yderste norden, hvor solen omkring efterårsjævndøgn ikke står op i 40 dage. Når de 35 dage var gået, plejede man

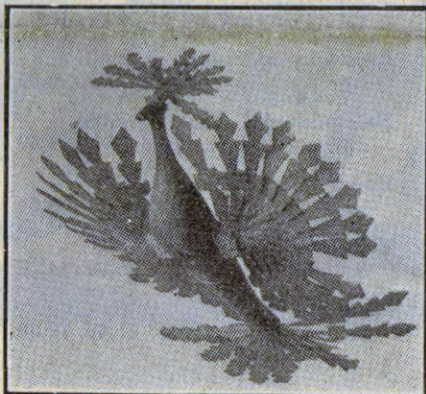

En „såkage“ gemtes fra juleaften til vårsæden skulle sås

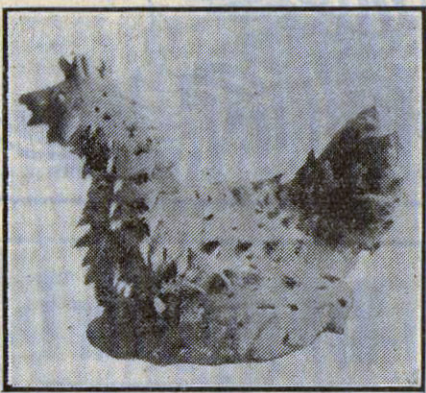
Omkring jul i det gamle norden

efter gammel skik at sende spejdere op på de højeste bjerge, for at de kunne give tilkende for de nedenfor boende, så snart de kunne skimte solen. Trods det endnu herskende mørke indbød man da til store gæstebud for at fejre solens tilbagekomst, og disse solfester var årets største højtid, med hvilken store ofringer var forbundet. Ved danskeres hovedtemple i Lejre, ofrede man således en gang ved et „juleblot“ 99 mennesker og lige så mange heste foruden hunde og haner — de sidste i stedet for høge.

I templet i Uppsala troned de 3 solguder Thor, Odin og Frey. Thor var den ældste og fornemste og indtog derfor hæderspladsen. Allerede i de dage var mad og drikke en nødvendighed, hvis festen skulle være vellykket, og allerede tidlig hører man om flæskesteg som julemad. — Skikken er et af flere minder om kong Hejdreks ofring til Frey, hvem han havde ofret sin største galt. Den

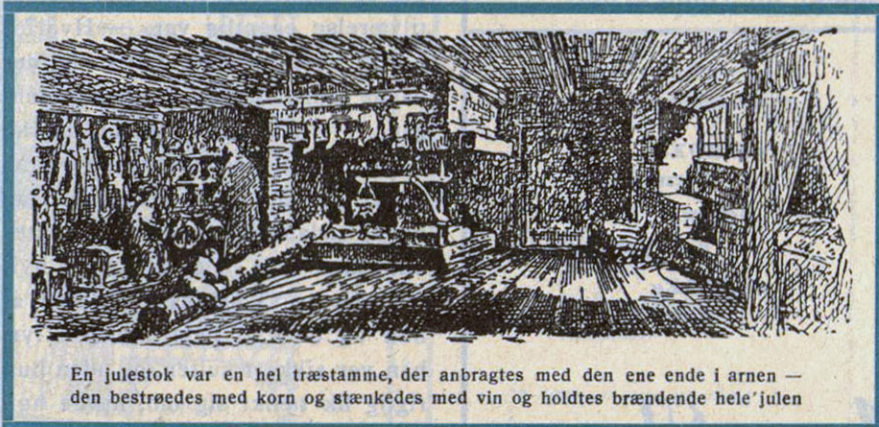
En særlig flot loftsfugl — hængte over julebordet

„Guldhone“ — julebrød fra jæmteland

var så hellig, at alle højtidelige eder skulle aflægges over dens børster, der ganske lignede guld. Juleaften blev galten ført ind i hallen til kongen, og hans mænd lagde da hænderne over børsterne og afgav deres løfter.

Ved kristendommens indførelse fik julefesten jo en anden betydning. Ofringerne faldt væk — i hvert fald af mennesker — men mange skikke fra den hedenske tid har holdt sig lige til vore dage, om end de oftest naturligvis har fået tillagt en noget forandret betydning. Iøvrigt er de forskellige skikke i tidens løb blevet meget sammenblandet. Således er det ikke muligt at holde jule- og nytårsskikkene fra hinanden, idet det nye år i tidens løb er regnet fra højst forskellige tidspunkter. Karl d. Store f. eks. regnede året fra Maria bebudelsesdag, 24. marts. Andre gik ud

En julestok var en hel træstamme, der anbragtes med den ene ende i arnen — den bestroedes med korn og stænkedes med vin og holdtes brændende hele julen

fra opstandelsen i påsken. Men da denne falder til forskellige tider, blev årene ulige lange, hvad der var højst upraktisk. I det græske kejserrige begyndte man året 1. september, sådan som den første kristne kejser, Konstantin d. Store, havde indført det, og denne beregningsmåde så en tid ud til at skulle sejre, bl. a. fordi både pave Georg d. Store og Georg d. Syvende fulgte den. Men også efterårsjævndøgn (24. september) var en tid lang nytårsdag i store dele af Europa. Så var der endelig den gamle nordiske opfattelse, hvorefter året begyndte med julen. Som vi ved, var det ingen af alle disse beregningsmåder, der sejrede, men derimod den hedensk romerske, der begyndte året 1. januar, og som de fleste paver holdt sig til. At disse forskellige udgangspunkter for årets begyndelse bragte umådelige forvirringer, siger sig selv. Ikke mindst her i norden, hvor det nye og gamle stadig brødes, for historikerne er det ofte uhyre svært at afgøre, om en bestemt opgivet dato nu hører til det ene eller det andet år.

I norden fejrede man imidlertid efterhånden — påvirket af skikkene fra syd — nytårsdag som „ottende dag jul“, halvgåen jul.

Man var ikke kommen mange dage ind i december, før juletravlheden begyndte. De store slagtninger var forbi allerede i oktober, men nu gjaldt det øllet. Det skulle brygges stærkere end vanligt og i store mængder, for der gik meget til. Allerede den 13. december begyndte en slags forspil til julen, det var Sct. Lucie nat — en meget farlig nat. Alle mørkets magter slog sig da rigtig løs. Det var

samles man til en tidlig frokost med mange tændte lys og herlig flæskemad. Også dyrene tænker man på. Katten får fløde, hunden kødben og hesten havre. Alle skulle have del i „lussebiten“. (I Lund fejrer studenterne fra Västgöta, Värmland og Göteborg endnu Sct. Lucia. En skøn og finhudet rus klædes ud som Lucia, og klokken fire om morgenen vandrer de rundt i byen og vækker ubarmhjertigt de professorer, der hører til deres hjemstavn, hvorefter der forestår en splendid frokost i den akademiske forening).

De såkaldte „Stjernegossar“, der egentlig hører hjemme ved hellig tre konger, er også med i „lussenatten“, de synger udenfor husene og indsamler gaver. Samme nat går man også „årsgang“; fastende og tavse opsøger man en korsvej, og her vil man da kunne se ind i fremtiden. De unge piger lukker sig inde i deres værelser, og med et lys i hver hånd kan de i spejlet se deres tilkommende. Dette var nu altsammen såre uskyldigt, værre var det med de onde og afdøde ånder. De kunne ødelæge juleøllet, som man derfor søgte at skærme ved at ofre lidt af det til skytstræet i gården, men de kunne også — hvad værre var — røve mennesker og dyr. Navnlig frygtede man i Norge den skrækkelige „Asgaardsreje“ — de dødes ridt gennem luften. Den farer frem under øredøvende larm og bjældeklang, så kreaturerne i vild rædsel søger at rive sig løs fra deres båse. Undertiden tager den også stuen i besiddelse og fortærer alt, hvad der står på bordet. For at værne sig mod den, slår man kors alle mulige steder —

Svenske julekageforme — nisse og viv, gedebuk og gris

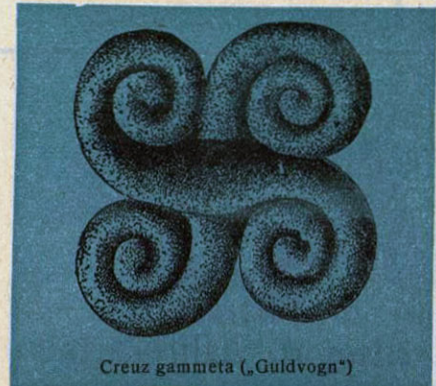
den gang, før kalenderen var reguleret, den længste nat. På „lussedagen“, som den populært kaldtes, optrådte Lucia selv som en hvidklædt ung pige med krone og tændte lys på hovedet. I reglen mellem 1 og 4 om morgenen går hun omkring og vækker de sovende, byder dem afbrændt vin eller kaffe med hvedebrød. Så snart man har klædt sig på,

selv på tappen af øltønden. Navnlig var det ikke godt at være ude.

Mange eksempler har man på, at især unge piger er bleven røvede af Asgaardsrejen og aldrig siden set. En enkelt gang kunne en af dem året efter give sig til kende ved, når den vilde hærskarer atter for over egnen, at kaste klædestykker, et sølvspænde eller lign. ned; man vidste

da, at den forsvundne havde været der. Ganske praktisk var det derfor at sætte et gammelt øg uden for døren som et slags offer til Asgaardsrejen. Så tog den det, og så slap man for videre ufred.

[Den 21. december, Sct. Thomædag, begyndte julefreden, der varede i 3 uger. I den tid måtte alle retsstridigheder hvile, kun det nødvendige arbejde måtte udføres, og navnlig måtte intet foretages, der havde hjulignende bevægelser, spinderokken blev sat på loftet. Man troede, at selve solen stod stille under julefreden, og det at vinde garn eller bore med bor kunne bringe ulykke både over udøveren og over gårdens besætning. Heller ikke måtte man i den tid nævne de dyr, man daglig sloges med, ulve, bjørne, rotter og mus. De hed „gråben“, „den gamle i pelsen“

Creuz gammeta („Guldvogn“)

etc. Ja selv en præst, der hed Laurids Muus, blev hele julen kaldt hr. Tede, en jydsk forvalter med samme navn hed hr. „Ulting“, og i det nordlige Tyskland blev en hr. Wolff til hr. „Underet“ etc.

På Sct. Thomæ dag blev juleøllet båret ind for første gang, og der blev smagt godt på det. I Norge fik Sct. Thomas sikkert ikke med urette tilnavne som thomas brygger eller thomas fyldebøtte!

Men til en vel anlagt jul hørte jo mere end sul og øl. Der skulle bl. a.

Julekage fra 1637. Efter et brødstempel fra Nordiska museum, Stockholm

også bages brød og kager samt støbes lys. Travlheden de sidste dage før jul var så stor, at der ikke var tid til velordnede måltider. Gryden stod på komfuret med flæskesuppen, og så måtte hver sørge for sig; man dypede brødskiver i suppen og spiste dem på stedet.

Blandt bagværket var der adskilligt, der var genstand for ganske særlig omhu, og som havde en ofte højst ejendommelig betydning. I mange svenske hjem lægger man endnu som i gamle dage på julebordet foran hver af familiens medlemmer en julehøj, hovedsagelig bestående af brød og kager, æbler og nødder. Sommetider var der kun en enkelt, meget stor høj midt på bordet, eller en for husfaderen og en for husmoderen. Julekagen, som i almindelighed var den underste store kage i julehøjen blev

Fortsættes på bagsiden

Julekonkurrence

Hvor mange danske navneord kan De sammensætte af bogstaverne i

NORDBORNHOLMS RADIO

1. præmie: 5 grammofonplader efter eget ønske. Værdi 30 kr.
2. " 1 stor forkromet stavlygte Værdi 16 kr.
3. " 1 mindre stavlygte Værdi 10 kr.

Løsningerne indsendes senest d. 13. decbr. til Nordbornholms Radio-Service, Havnegade, Allinge, de gennemgås af hr. lærer Hans Jensen og vinderne bekendtgøres her i bladets næste nr. Kuerten må mærkes „Julekonkurrence“ og antal af fundne ord.

Prøv vor hjemmelavede rullepølse

leverpostej, sylte og forskellige salater

Husk, nu kan De igen få skinkeben og mørbrad

Johs. Thorsen

Nørregades viktualieforretning, tlf. Allinge 38

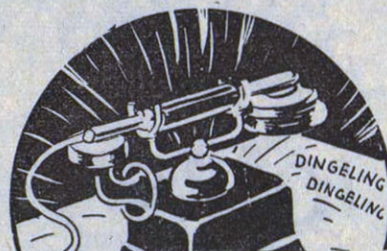
**Frisuren,
der klær
Dem**

3 permanent-metoder:

- »PYROX« Permanent
- »PØME« Kold permanent
- »NESTLE« Kemisk permanent

Mary Them

Telefon Allinge 12

Ring til Allinge 160

Gas

Komfurer . Stegeovne
Badeovne . Grubekedler
Apparater . Haner . Slinger

Vand

Rør fra 1/4" til 4"
alt i fittings, haner, ventiler
Cylinderpumper fra 3/4" - 4"
Reserve dele .
Mellem- og bundventiler
elekt. aut. pumper

Sanitet

Indmurings badekar
Siddebadekar
Indfyrringsbadeovne
Elektr. forrâdsovne, 80 - 100 l
Gasbadeovne helaut.
Blandingsbatterier
Servantehaner
Bademåtter træ, kork, gummi
Bagplader, hylder, spejle
Badevægte, medicinskabe
Badeforhæng
Alt tilbehør til badeværelse
Komplette w. c., do. frostfri
Kombinationsklosetter
W. C.-skåle, cisterner
Trykventiler
W. C.-sæder i
bøg, eg, mahogni, bakalit
Håndvaske, forsk. størrelse

Centralvarme

Kedler, armatur, fyrværktøj
Radiatorer, panel, 2, 3, 4 søjler
Radiatorhaner, forskruninger
Kontra sikkerheds- og
skydeventiler
Varmtvandsbeholdere
Alt i sorte rør og fittings
Alt i isolation

Plader i zink, galv., sort,
forblyet, messing, kobber
aluminium og blik

Alt i faldrør og faconstykker
gulvaløb og brøndkarme
Alt i blikkenslagerarbejde
udføres hurtigt og solidt

Autoriseret gas- og vandmester

Emil Kofoed

STOREGADE - ALLINGE

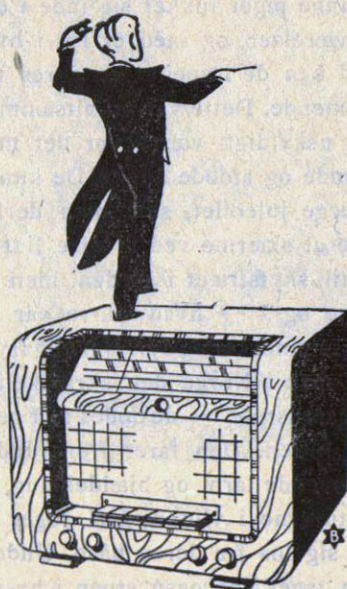
Køb
**Jensens
blomster**
til julen!

Vi ekspederer Deres
blomster over hele verden!
Handelsgartn. C. Jensen
Telefon Allinge 41

En god og nyttig julegave

er en **BRILLE** fra

C. Westh . ure og optik
Kirkegade 11 . Tlf. Allinge 2

En virkelig kvalitetsradio -
det er årets julegave.

Enhver modtager eller radio-
grammofon sælges på vore
lempelige betalingsvilkår

Nordbornholms RADIO
SERVICE

Ove A. Pedersen
Havnegade - Allinge - Tlf. 120

Køb julegaver i
Kofods Papirhandel

Legetøj
Julekort - Lædervarer
Stort udvalg

**Halskæder
Armlænker - ringe
Forlovelsesringe
Skåle - fade
Lysestager - bordflag
Toiletsæt**

CONRAD

HANSEN

Tlf. Allinge 140

**Skrivebordsæt i marmor
Bronze-fade
Consolure m. slag, forsk. træsorter
Brillestel og etuier
Læseglass
Stuetermometre, Barometre**

**Spiseskeer og gaffer
Kompotskeer
Sauceskeer
Syltetøjsskeer
Sukkerskeer
Kageskeer og -knive**

Prima udførelse
i smukke mønstre

**Glasbakker
Flaskebakker
Kaffeservice**

Minutnovelle

Den gamle frøken Pihl kom langsomt gående hen ad gaden. Hun var ude på sin sædvanlige aftentur, og gik og tænkte på, hvor tom hendes tilværelse egentlig var. — Hvorfor havde hun dog ikke giftet sig, der havde såmænd været friere nok dengang. — Pludselig lagde hun mærke til en lille halvgammel fyr, der stod under et træ og så på hende. Han havde sådan nogle gode øjne, syntes hun, men over hele skikkelsen hvilede der en så håbløs forladthed, at hun fik ondt af ham. Stakkels fyr, han var sikkert sulten, og uden hun rigtig fik tænkt sig om, havde hun allerede bedt ham om at gå med op for at få noget at spise. Aldrig havde hun troet, at nogen kunne spise så meget, men det glædede hende at han syntes om hendes mad. Da hun spurgte ham, om han havde noget sted at være i nat, rystede han bare på hovedet og så igen så bedrøvet ud, at hun redte op til ham på divanen, hvorpå han sov helt til kl. 11 næste formiddag. Da hun fik morgenavisen ind ad døren, læste hun den lige så omhyggeligt som hun plejede, og pludselig gav det et sæt i hende. Han, hun havde sovende på divanen, var eftersøgt. Hun var ganske sikker på det, hans signalement passede udmærket. Med sorg i hjertet ringede hun til politiet. Sin gæst gav hun et solidt måltid. En halv time senere stod hun med tårer i øjnene og så politibetjenten drage af sted med den lille, hjulbenede grævlingehund. Bh.

Brugt sele med bagtøj
og en SYMASKINE til salg
Jens Mogensen, Klippehøj,
OLSKER

Stof-knapper slæes
Rigmor Jensen
Strandvej 15, Allinge

Skotøj mod-tages til forsåling

E. Pedersen, Fuglesangen 9
Telefon Allinge 128 y

**Allinge-Sandvig
Sygekasse**

Kontingent for året 1949 må være indbetalt inden nytår. Lægeskifte anmeldes på kontoret inden 15. decbr. d. å. Kontrolbogen skal ALTID medbringes ved alle henvendelser til sygekassen, lægerne og apoteket. Sygekassens kontortid er indtil videre hver dag kl. 14 - 17 Bestyrelsen

Julestegen

og

julepålæget

er fra

WILLY RØMER

Slagterforr.

Tlf. Allinge 118

**Gulvfernis til slidte gulve
Gulvlakfernis SAHOCOL
Gulvlak og 4-timers lak**
er hjemkommet i gammel kvalitet

P. C. HOLM - ALLINGE

De finder let en god julegave hos

Carl Larsen, Vestergade, telefon Allinge 104

**Hagasin
du Nord**

I år

køber vi julegaverne hos
Reusch

Her er et lille udpluk af de mange, fine gave-ideer:

- Handsker**, strikkede, heluldne, i mange farver..... 7,50
- Skindhandsker**, i prima kalve og ruskind 13,00 og 12,50
- Frotte håndklæder**, prima hvide størrelse 53x105 med strop 6,85
- Halstøklæder** i uld og silke, meget stort udvalg fra 5,50 og 4,50
- House coat**, lækker, blød silkekvalitet 68,00
- Charmesætsæt**, underkjole og benklæder 25,00, 14,25
- Kitler** i swager og almindelig facon 21,65, 19,50

- Forklæder** i stribet og blomstret bomuldstøj 7,85, 7,00
- Husholdningsforklæder**, svær, hvid medium 6,75
- Flonels natkjoler**, ensfarvede, med lange ærmer 19,85
- Uldtæpper**, blå, gule og grønne 38,00
- Dynebetræk**, prima, ensfarvede. Størrelse 140x195 cm. 29,50
- Viskestykker**, ren hør, størrelse 44x78 cm 2,95
- Håndklæder**, fin hørlerred, størrelse 43x98 cm 4,50

Se vore vinduer . . .
og aflæg forretningen et besøg —
vi har mange smukke julegaver

Fritz Reusch
Telefon 5 Allinge

Køb julegaver i

All. Boghandel

Byens største udvalg!

Bøger

Romaner, rejsebeskrivelser
Børnebøger

**Keramik, Læderv.
Kufferter**

Fyldepenne

Kuglepenne, pencils, alle priser

Brevpapir

i smukke gaveæsker
med og uden navn

Alt i legetøj

Allinge Boghandel

v. havnen . Tlf. 56

**Pålæg
Ost
Konserver**

Viktualieforr. Lindeplads

Telefon Allinge 45

**Nyttige
julegaver**

Lamper

Skærme

Elektriske artikler

Lysekroner

S. Aa. Andersen

Aut. installatør

Kirkegade .Tlf. All. 101

Annonceindlevering til næste nummer senest tirsdag d. 13. dec.

Abrikoser - Mandler
Kakao
Konfekt - Chokolade
Grapefrugt
Appelsiner - Citroner
Ægte krydderier
Oeeka hvedemel

Julevarer og julegaver

Telefon Allinge 10 og 200

- køb det i Produkten!

Den har mere-koster mindre.

KORT-BØLGER FRA 16 TIL 200 M

MAGISK ØJE - IALT 5 RØR

FEMFARVET SKALA MED PARALLAKSE-VISER

DISKANT-KONTROL MED SKALAVISER

HØJGLANS-POLERET NØDDETRÆS KABINET

TRYKKNAP-SYSTEM MED AFBRYDER

VISER-INDSTILLING FOR STYRKE-KONTROL

BASKONTROL MED SKALAVISER

Unica RADIO

OXFORD

Køb af radio er altid en tillidssag!

Henvend Dem til fagmanden — og lad os råde Dem til køb af de rigtige modeller

Nordbornholms største lager af GRAMMOFONPLADER

Alle mærker — både danske og udenlandske — klassisk — religiøs musik — jazz — moderne

WILLIAM LIND

Telefon
ALLINGE
95

Nordbornholms førende!

Lastbilkørsel

besørges

Poul Nielsen, Østerg. 27
Telefon Allinge 145

Gummi-, læder- fodtøj forsalles

billigt, fikst og solidt

Skomager H. Strut Jørgensen
ALLINGE

Til salg!

2 automatiske pumper — alle
slags pumper, rør — to brugte
kakkelovne — 1 Fordson traktor
— 1 motorcykel

Ludvig Dellgren Olsker

JULE-IDEER

finder De altid i

Allinge Messe

Magasin
den Nord

Herrernes jul!

Habitter
Ulsters
Stortrøjer
Manchetskjorter
(m. faste og løse flipper)
Lommestørklæder
Hatte og huer
Sokker
Pullover
Slipover
Undertøj
(i uld og bomuld)
Halstørklæder
Handsker

Se vore vinduer og aflæg
forretningen et besøg
— Vi har det store udvalg

Fritz Reusch

Telefon 5 Allinge

Georg Hammers
Skotøjsforretning
har julegaverne!
Telefon Allinge 158

RADIO

Nogle nye og brugte radio-
apparater sælges billigt

Ludvig Dellgren
Olsker

EDM. KARLSEN

Skræderi
Målkonfektion

Storegade 14 . Allinge

Kolonialvarerne
handler vi hos

O. Sonne-Mortensen
Sandvig . Telefon 328

Ved julehandelen 1949

kan der nu købes mange nyttige, praktiske
ting til hjælp i husholdningen — for eks.:

porcelæn og glasvarer m. m.

Venligst kom ind og se på sagerne i

NORDLANDETS HANDELSHUS

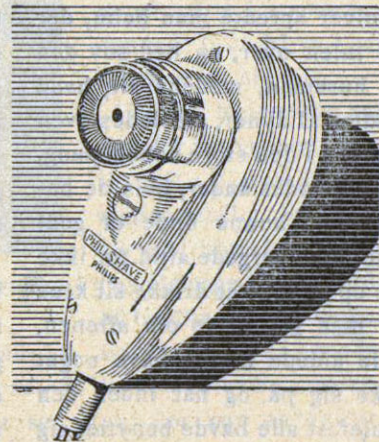

Manufaktur og tricotage

Jens Hansens eftf. Telefon Allinge 29

Giv ham en
Philishave!

- den ideelle
barbermaskine

Nordbornholms **RADIO**
SERVICE

Ove A. Pedersen,
Havnegade
Telefon Allinge 120

☆ Omkring jul i det gamle nordn ☆

(forts. fra forsiden)

ikke spist, men blev, når julen var omme, gravet ned i såsæden, som man derved troede blev beskyttet. Ved forårstid blev kagen taget frem og spiller nu så stor en rolle, at den har fået navnet af plov- eller såkage. Den deles ud til hele husstanden, såvel som til husdyrene. Nogle stykker sønderdeles og blandes med udsæden og strøes udover markerne; derved sikrer man sig en god høst. Man kunne iøvrigt også af selve bagningen slutte sig til det kommende år; hvis julekagen hævdede godt, fik man en god høst.

Men kagerne havde mange forskellige former, og navnlig i Sverrige er der en rig variation. Snart var de som ligearmede kors eller som hagekors (den såkaldte guldvogn), snart var de dannet som fugle, f. eks. en høne, der ligger på æg. En sådan høne, „julpytta“ (pytta = høne) eller „guldhøne“ lå på julebordet hele festen over og gravesdes så ned i sædbunken. Iøvrigt spiller dyregengi-

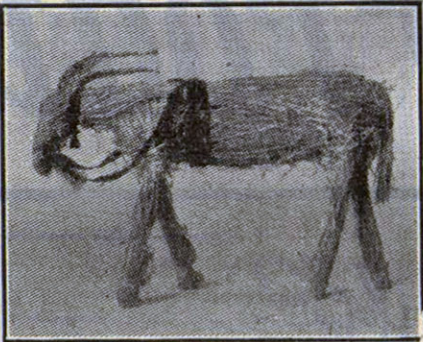

Den mellemeuropæiske „julemand“ St. Nicolaus på julebesøg (Zürich 1799). Han er også de søfærendes skytshelgen. Hans „dag“ er egentlig 6. dec.

velserne en stor rolle ved julefe-sterne. Man lavede dem navnlig af halmfletninger, anbragte ofte over julebordet en stor halmfugl og julehaner var meget almindelige. Gen-givelser af firfødde dyr var endnu hyppigere, f. eks. en julegris eller en julebuk, af hvilke man har beva-ret glimrende eksemplarer.

Selve stuerne blev naturligvis og-så underkastet en speciel julerengø-ring. Væggene blev vaskede, og der-efter behængt med kunsthærdigt vævede tæpper, ofte med naive gen-givelser af bibelske foreteelser, de såkaldte „julebreve“; på bænkenes bredtes hynder, og bordet fik hvid

løst, køerne blev gnedet med salt om tænderne og fik et mål af det bedste foder, nu og da et nyt klaptræ, og

En julebuk af halm

når man var meget flot et julelys ved krybben. Hestene fik havre eller hør, sommetider også juleøl, som forre-sten også køer og okser blev trak-teret med. Til småfuglene sattes neg. Ja, man udstrakte sine velgerninger endog til frugttræerne. I Jylland bandt man halmbånd om med de ord: „I aften klæder jeg dig, til sommer føder du mig“. Andre steder klapper man dem på stammen og fortæller dem, at det er jul.

Selve julenatten sker der mange mærkelige ting; når klokken slår 12 — i frelserens fødestund — priser hele naturen Herren, dyrene får pludselig talens brug, falder på knæ ved deres krybber og priser Gud — det er dog de færreste, som forstår dem, da de taler hebræisk! En og anden har forsøgt at lure sig til, hvad der foregik, men med liden glæde; enten er han bleven syg eller har hørt for-udsigelser om sin død, eller i hvert fald bitre klager over menneskenes hårdhed mod deres firbenede tjenere. Det siges også, at vandet i kilder og brønde forvandlede til vin. En bonde, der julenat var ude at gå „års-gang“, drak af en således forvandlet kilde og råbte overrasket: „Vandet er blevet til vin!“ som svar lød da nede fra dybet: „Og dine øjne er nu mine“, og han mistede sit syn.

Vi er her kommet ind på mysti-ken og overtroen, der i det hele har givet sig mærkelige udslag. Vi ken-der jo alle, hvorledes man skal be-handle julenissen for at gøre ham venligsindet, og julemanden er jo i

Et såkaldt „julebrev“, vævet tæppe, der bl. a. benyttedes til at beklæde væggen med i julen. Forestiller de Hellige tre Konger og de kloge og de dårlige jomfruer

dug (til daglig tillod man sig ikke en sådan luksus). Man havde også sine steder spændt en dug ud under loftet som en slags tronehimmel mellem bjælkerne og bordet, og var der ikke en fugl i loftet, så var der i hvert fald en halmkrone.

På gulvet spredte man halm, der lå hele julen over, og her sov den ganske husstand, medens alt, hvad der fandtes af dyner, stabledes oven på hinanden i den store dobbeltseng, for at de afdøde ånder, hvis de be-søgte gården, kunne finde et godt natteleje. Man sørgede altid for ikke at spise op og ikke at drikke sit krus ud, når man gik til ro om aftenen, for at de afdøde kunne have noget at styrke sig på, og når inden den store julefest alle havde benyttet sig af badstuen, fyrede man så stærkt op, at der var varme nok hele nat-ten — også af hensyn til de afdøde, der agtede at tage sig det årlige bad. Forholdet til dyrene var ikke min-dre hjerteligt. Lænkehunden blev

mange forskellige skikkelser almin-delig fremtoning både i de nordiske lande og mod syd. Det vil dog her føre for vidt at komme nærmere ind på ham.

Livet inden døre var hele julen igennem yderst selskabeligt, bortset fra 1. juledag, hvor hver familie holdt sig for sig selv — og da man havde god tid, fandt man på alskens løjer og holdt skiftevis hos hinanden „jule-stuer“, der dog efterhånden udartede på en så uheldig måde, at de til slut blev forbudt ved lov.

Julen varede altså 3 uger, somme-tider endda 4 uger, men de særlige skikke ved nytår og hellig tre kon-ger skal vi her lade ligge. Men selv om man også kan synes, at 3 å 4 ugers julefest er lidt vel rigeligt, så kunne man dog ønske, at vor for-hastede korte jul kunne låne noget af de gamle tiders hyggelige familie-liv og stærke samfølelse.

Vald. Berggren

Magasin
du Nord

Bluse og Nederdel

er den store mode

Silkebluser, smukke, nålestribede i fiks sportsfacon . . . **17.85**

Taftbluser, tærnede, smukke farver med korte ærmer . . . **37.00**

Sportsbluser, fikse, i tærnede stoffer, der kan vaskes . **21.40**

Nederdele, uldne tærnede med stor vidde **33.85**

Nederdele, svære hel-uldne ensfarvede, elegant snit med stor vidde . 45.50 **40.85**

De skulle se vort udvalg i
**DAMEJUMBER
CARDIGAN
VESTE**

Vi har et meget smukt udvalg i de moderne ting

Fritz Reusch
Telefon 5 Allinge

Kaffen

fra

PRIMA
er prima!

Telefon Allinge 40

Kofoed & Mortensen
ALLINGE

Ligkistemagasin
Byggeforr. & maskinsnedkeri

Isenkram
Glas
Porcelæn

Køkkenudstyr
1. kl.s
kolonial

Køb nyttige julegaver hos **P.C.HOLM**

Julegaver til hele familien!

Vi kan i år tilbyde Dem mange smukke og nyttige gaver til store og små.

Alt bliver efter ønske lagt i smukke æsker

A. Jensen

Tejn Skræder- og Manufakturforretning

Likør

Vin

Spirituosa

Nyttige Julegaver

En del LEGETØJ og juletræsdynt udsælges til under **HALV PRIS!**

Ekstrafin julekaffe

Alt til julebagningen

AXEL MOGENSEN, TEJN

Køb Deres julegave i
Tejn Manufakturhandel

H. P. BENDTSEN

Julen 1949 nærmer sig!

Hel habit **renset og presset** fra kr. 5.25

Deres tøj bliver som nyt ved en **kemisk** rensning. For eks. herrehabit kemisk rensnet og presset kr. 11.50. Farvning af såvel herre- som dametøj. Holdbart med 1. kl. inden- og udenlandske extra prima farvestoffer, for eks. damefrakker pris kr. 13.75.

Kunststopning fikst næsten usynligt i et af de førende københavnske 1. kl.s kunststopperier.

Holmens klædestof til benklæder haves p. t. på lager, kr. ca. 60—70. NB. Skrædertillæg fra a/s C. L. Siefert (kgf. dansk holguld-trækker og kgf. svensk hofleverandør i filial derstedes)

Indlev. til farvning senest d. 13. og til kemisk rensning d. 15.

K. V. LUND, Tejn, skræderiet »Suriname«

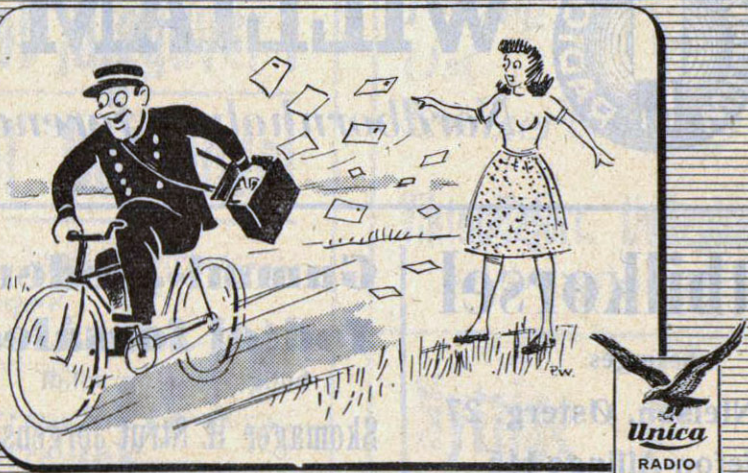
Postgiro 890 93

Ring til **Allinge 238 x**

Tøjet forsendes over hele øen — og hentes og bringes i Tejn og omegn

Jeg har ikke
tid- jeg skal
hjem og
høre min

Unica
RADIO

Er De lige så glad for DERES radio?

— eller trænger den til at udskiftes? Vi demonstrerer gerne de nyeste modeller —

uden købetvang!

Lempelige betalingsvilkår!

William Lind Nordbornholms
førende!

Jule-koncerten

i Allinge kirke lørdag den 10. december kl. 20 arrangeres som tidligere år af håndværkerforeningen til hjælp for byens trængende nu op til jul. Programmet er sammensat af vore dejlige, gamle julesalmer, og opera-sangerne Niels Brincker og Niels Møller har velvilligst lovet at assistere sammen med vort eget kor under ledelse af bygmester Kristian Lind.

Lad os fylde kirken på lørdag aften

Billetten koster kun 1,50 kr. og De kan få dem hos bog- og papirhandlerne, samt i brugsforeningen i Tejn og Olsker — og hos Axel Mogensen i Tejn.